

మంతులైకం

“అనిలంబీరా, గులాబీరంగు ప్రాకూ విడివిడిగా పాక్ చేయించండి” అంటూ నాలుగు వదిరాపాయల నోట్లను కౌంటర్మీద పెట్టేడు శ్యామసుందర్. కొద్ది నిమిషాలలోనే కుర్రవాడందించిన పాకెట్టు తీసుకుని, సమీపంలో ఉన్న దుకాణంలో బాణాసంచా కూడా కొని సంచీలో వేయించి క్వార్టర్స్ వంక నడవ సాగాడు.

చీకటిపడకపోయినా దీపాలు వెలుగుతున్నాయి.

రోడ్డు జనసందోహంతో నిండిఉంది.

మెల్లగా జనాన్ని తప్పించుకుంటూ ఆళ్లమైలు నడిచి అతనిల్లా చేరుకునేసరికి బాగా చీకటిపడి పోయింది.

ప్లాస్టిక్ సంచిలోంచి పాకెట్టు తీసి టేబుల్మీద పెడుతూంటే, అతనికా నీలిపీరను మళ్ళీ చూడాలని పించింది. సిలోఫాన్ పాకెట్లోంచి మిలమిల మెరు

స్తున్న చీరను చేతుల్లోకి తీసుకుని మృదువుగా వేళ్ల దినరలతో ఆ పాకెట్టుని నిమిరేసరికి అతనికి నీరజ బుగ్గలు గుర్తుకొచ్చాయి. ఒక్కసారి ఆ స్వర్ణ అతనిలో చాలా అనుభూతులను జ్ఞాపకాలను ఉదయింప జేసింది.

అతను లోపలకు వెళ్లి ముఖం కడుక్కుని, తుడుచు కుంటూ తిరిగి ఆ గదితోకి వచ్చేసరికి, టేబుల్ముందు నిలుచుని పాకెట్ తెరిచి ప్రాక్ పైకి తీయాలని తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తూంది శ్యామా!

శ్యామసుందర్ నవ్వుకుంటూ ఆసెవంకే చూడ సాగాడు.

తెల్లవారితే దీపావళి!

బాణాసంచా కాల్యకుండుకు వీల్లలకీ, కొత్తబట్టలు కట్టుకుండుకు ఆడవాళ్లకీ మహదవకాశం కల్పించే పండుగ.

వక్కా క్వార్టర్లలో వయ్య వచ్చినప్పిలు టపాకాయలు వేయూ రేపు తాము దీపావళిని ఇవాళే ఆట్టవోసగా అప్పుడున్నాడు.

పెద్దశబ్దంతో ఆ మామతో టపాకాయలు పేలేసరికి శ్యామా తుళ్లవడింది. పాకెట్లో నవా ఆమెను ఒడిలోకి తీసుకుని అదీక్య లాటి రెండు బుగ్గలపైనా మృదువుగా మెచ్చుకొని

“ఎలా ఉంది శ్యామా ఏ ప్రాక్?” అంటూ అడిగాడు.

“బలేగా ఉంది మామయ్యా! తాక్కి.”

శ్యామా ముద్దుగా కృతజ్ఞత తెలుపుతున్న ఆ క్షణాలలోనే నీరజ అక్కడను మొంది. ఆమెదృష్టి టేబులుమీద విరివిం పెడుస్తూనే చీర మడతపై పడేసరికి — పెద్దవులు మందాసంతో కొంచం విచ్చు కున్నాయి.

రెండడుగులు ముందుకుమీ ఆ పాకెట్టును చేతుల

లోకి తీసుకుంటూ "కాంప్లెక్స్ నేకీ సరివడే కలరు తెచ్చారు. ఈ పెన్సిల్ బ్యాగ్ నాకు చాలా ఇష్టమని గుర్తుంచుకున్నందుక థాంక్స్" అందామె అతని ముఖంలోకి చూస్తూ.

ఆమె అభినందనలను సంతోషంగా అందుకున్నట్లుగా తనూ నవ్వేడు

ఒక్కక్షణం ఊరుకుని అడిగిందామె. "ఒక్కటే తెచ్చారే? మీ అక్కయ్య?" లోపలనుంచి శారద పిలుపు వినిపించింది. ఆమె నగంలోనే మాట ఆసే పింది. ఒక్కసారి అతని కళ్ళముందు వేయి మెరుపులు మెరిసినట్లయింది. ఆ మెరుపులలోంచి వెలువడిన తన కర్తవ్యం తలుచుకుని అతను తుళ్ళిపడ్డాడు.

"ఫ్లెక్స్ .. అది విప్పకు నీరజా!" ఎలాగో అన్నాడు శ్యామసుందర్.

"ఏ? సస్పెన్సా?" తుకూచాలం వ్యక్తపరుస్తూ చూసింది నీరజ.

అతను సమాధానం చెప్పకుండా ఆకస్మికంగా ఏదో నమస్క ఎదురై నట్లు గంభీరంగా మారిపోయాడు.

"నీరజా!" మళ్ళీ లోపలినుంచి పిలుపు.

ఇంకా ఆమె చీరవంకే చూస్తూ నిలబడటం గమనించి — "అక్కయ్య పిలుస్తూంటే వినబడటం లేదూ? నువ్వు త్వరగా వెళ్ళు. లోపల అక్కయ్య ఒక్కర్తే ఏం బాధపడుతుందో?"

ఆమె ఒక్కసారి అతని ముఖంలోనికి చూసి ఏనురుగా వెళ్ళిపోయింది అక్కడినుంచి. ఆ వైఖరిచూసి అతని కనుమనం కలిగింది — "నీరజకు కోపంరాలేదు కద?"

ఈ రెండు నెలల సాంగత్యంలోనూ నీరజను గురించి అతను చాలావరకు తెలుసుకోగలిగాడు. కాన రానికి చచ్చినా ఆమెలో ఇంకా చిన్నపిల్లల మనస్తత్వమే ఉండిపోయింది. కొంచెం ఉత్తేజం కల మనిషి. రానికి కారణం ఆమెలోని పసితనమే. ఆ పసితనం నీరజలో ఒకరకమైన మాధుర్యం కలిగిస్తుంది అతని ఉద్దేశ్యంలో. అందుకే ఆమెలో ఆ సున్నితమైన అమాయి కత్యం ఏమాత్రమూ దెబ్బతినకుండా కాపాడుకుంటూ వస్తున్నాడతని రెండు నెలలనుంచి. ఆమెపట్ల అతి జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించడం దాదాపు అలవాటైపోయిందతనిలో.

'నిజంగా నీరజకు కోపం రాలేదు కద?'

అలా జరగకూడదు. నీరజకోపం తను భరించలేదు.

ఈ చరిత్రా... వంటరితనం. బహు దుర్భరమైన కానం. చాలా రాత్రులు నైట్ డ్యూటీలోనే గడిచిపోయే తన కష్టరూపంగా లభించిన ఈ సువర్ణావ కాశాన్ని ప్రతి చేసుకోవడం ఏమాత్రమూ తెలివైన పనికాదు.

"శ్యామా!"

తలవల్లి చూశాడతను. చీరకొంగుకి చెయ్యి తుడుచుకుంటూ వచ్చింది శారదక్కయ్య.

"వంట అయిపోయిందా?"

"ఊ. పిండివంటలో సహ అన్నీ అయిపోయాయి. పిక్చర్ మని జీలేటి చేశాను."

"వండుగకు వచ్చావన్నమాటేకాని పిక్చర్ ప్రాముఖ్యతలేదు."

"అదాభక్తి వంటలూ, వార్చులూ ప్రేమమీ కావులే. అయినా మీ బావగారికి అమోకంకా కాండ్ జీగండమూ, వచ్చిలా పంపడమూ జరగజాలే ఇంక

తట్టుకున్న ఆడదాని మనసుని నిర్లక్ష్యం చేసి మరొకరిని గౌరవించడం క్షమార్పణకాని అన్యాయం. పిల్లలు పుట్టేవరకు నవదంపతులు ఒకరి కోసం ఒకరన్న రీతిలో అనుబంధాలను పెంచుకొంటే, పిల్లలు అబంధాలను గట్టిపరుస్తారు. అప్పుడే మాధుర్యం జీవితాంతం మధురంగా విలుస్తుంది.

త్వరగా మీ కొత్త కాపరం చూడటమే అయ్యేదికాదు. మిమ్మల్ని చూస్తూ వండగ గడవగలిగే అనందం ముందు ఈ ప్రేమేటిది?" అంటూ కుర్చీ లాక్కుని కూర్చుంటూ ఆ ప్రయత్నంగానే ఆ చీర మడత వంక చూసిందామె. ఒక్కక్షణం ..

"చీర తెచ్చావా!" అత్ర భస్మించిందామె స్వరంలో.

శ్యామసుందర్ ముఖం రంగులు మారింది.

స్వాకేటోంచి చీర మడతను పైకేతీసి భుజంమీద వేసుకుని ఏవో అంచనాలు వేస్తున్న ఆమెను చూసి, ఏదో అవాంఛనీయమైన విషయం తెలుసుకోవలసి వస్తున్నట్లతని మనసు చేదుగా అయిపోయింది.

"చాలా బాగుంది శ్యామా!" చిరునవ్వుతో తన అభినందనలు తెలియజేసిందామె. కాని, అతనిని గ్రహించలేకపోయాడు.

ఈ వయస్సులో అక్కయ్యకి కూడా ఇటువంటి సరదాల!

అశ్రద్ధంవేసిందతనికి. అంతలోనే అశ్రద్ధంమూని ఆలోచించసాగాడు. వయసుకీ సరదాకీ అట్టే సంబంధం ఉండవసరంలేదేమో? అదాభక్తి అలంకారాలమీద, చీరమీదా అజన్మాంతమూ అభిమానమే. అయినా, అక్కయ్య ఏమంత వయస్సు మీరినదని? ముప్పయ్యేళ్ళ వచ్చినంతమాత్రాన, ఒక బిడ్డను కన్వంతమాత్రాన సరదాలు మిగుల్చుకోవడంలో అసూజలా, అన్యాయమూ ఏమున్నాయి? ఆమె తనకంటే ఆరేళ్ళ పెద్ద. నీరజకంటే పన్నెండేళ్ళ పెద్ద. తనకూ అక్కయ్యకూ మధ్యనున్న వయోభేదమే తన జీవితాన్ని కొంతవరకూ మెరుగు పరచగలిగింది.

అమ్మలా ఆడరించకపోయినా, నాన్నలా పెద్ద చెయ్యకపోయినా, అక్కయ్య తనకు చాలాసార్లు సాయం చేసింది. ఇంటర్ చదువుతుండగా అప్పుడప్పుడు ఆర్థిక సహాయం చేసింది. అంతకంటే ముఖ్యంగా తను ఇంటర్ అయ్యాక ఉద్యోగం సంపాదించలేకపోగా తిరుగుతుంటే తనకీ ఉద్యోగం రావడానికి కారణ భూతురాలైంది. తను వద్దతుల మనిషిని, రికమెండ్ చేస్తూనే ఉద్యోగం రావడం సహించడమే తెలిసి కూడా ఎలాగో ప్రేమచేడి బావగారి పలుకుబడితో తనకీ ఉద్యోగం వచ్చేట్లుగా చేసింది. అయితే ఆ విషయం ఉద్యోగంలో చేరాక కానీ తనకు తెలియదు.

ఇంటర్ పాసైన తనకీమాత్రం ఉద్యోగం దొరకడం కష్టమే. ఈ ఉద్యోగం పరక్షణగా అక్కయ్య పెట్టించింది.

ఇచ్చాపురపు రామచంద్రం

చివ బిళ్ళే. కాని ఉద్యోగంలో చేరాక ఇంతవరకూ తను అక్కయ్య కేవిధంగానూ కృతజ్ఞత తెలుపుకోలేక పోయాడు. పరిస్థితులటువంటివి. కనీసం ఇప్పుడైనా తను కృతజ్ఞత తెలుపుకోవాలి. బంధువుగా తనింటికి వచ్చిన అక్కయ్య నేదోవిధంగా సత్కరించి పంపాలి.

అతని మెడడులో నీలి చీర మెదిలింది.

రేపు అక్కయ్యకాచీర ఇస్తే . . .

మరుక్షణం నీరజ గుర్తుకు వచ్చింది.

శారద, నీరజ — రెండు అవధులకీ నడుమ అతని ఊపాలు ఊయలలాగాపోగొయి. ఈసారి అతనికి తను చేసిన పాపపాటు స్పష్టంగా తెలిసి వచ్చింది.

ఆ చీర అందాన్నిచూసి, ముచ్చటపడి దాన్ని తీసుకోవడంలో తను నిజంగా చాలా పాపపాటే చేశాడు.

ఇంట్లో ఇద్దరందాళ్ళుండగా ఒక్క చీర తేవడం అన్యాయం. ఆ చీరలో నీరజను ఊహించుకుని త్వరపడి చీరను తీసుకున్న ఆ క్షణాలలో అక్కయ్య విషయం విస్మరించడం మహాపాపం.

చేజేతులా సమస్యను తెప్పిపెట్టుకున్నాడతను.

తనవద్ద పదిరూపాయలుమాత్రమే మిగిలాయి. వీటితో నెలాఖరువరకూ గడవాలి. అందరికీ వండుగే కనక అప్పు దొరకడం కూడా కష్టమే. అదీకాక ఇంతవరకూ జీవితంలో ఏనాడూ అప్పుచెయ్యలేదు తను. ఆ విషయంలో చిక్కుకుంటే అశాంతిలో మునిగిపోవడమే తప్ప బయటకు రాలేదు తనకు తెలుసు. ఆ కొట్టువాడిని అరువడుగుదామన్నా — తని స్నేహితుకీ కొత్తగా రావటానా, ఎవరితోనూ ఏ విధమైన మొహమాటాలూ పెట్టుకోవడానా అతను తనకీ అరువివ్వడన్నది తథ్యం. అయినా అప్పులూ, అరువులూ తన సిద్ధాంతాలకి పూర్తిగా శత్రువులు. అందుకే జాగ్రత్తగా జీతంతో బ్రతకడం నేర్చుకోగలిగాడు. ఒక్కసారి సిద్ధాంతం సడలితే — జీవితాంతమూ తనకీ మిగిలేది బాడే. ఏమైనా సరే, తను తన అదర్బాను వదలిపోకూడదనుకున్నాడు తను. ఉన్నది ఒకే ఒక్క చీర.

అక్కయ్య . . . నీరజ . . . ఇద్దరూ దాన్ని కోరుకుంటున్నారని ప్రత్యక్షంగానే తెలుసుకోగలిగాడు తను. నీరజ తన అర్ధాంగి. తన కష్టసుఖాలలో పాలు వంచుకోవలసిన వ్యక్తి. కాని తననూ తన పరిస్థితిని అర్థంచేసుకోగలిగి ఏత్తుకీ ఆమె ఎడగలేదు. వ్యక్తుల సర్థంచేసుకుని పరిస్థితి కనుగుణంగా మెలిగి ఓర్పు నీరజకింకా ఏమాత్రమూ అలవడలేదు.

చీర తెచ్చినది తనకోరకు కాదని తెలిస్తే నీరజ చాలా మారిపోతుంది. ఈ విషయంలో తను ఏకాకి. ఆమె సహకారం లభించడన్నది నిశ్చయమైన విషయం.

అక్కయ్య. నిజంగా ఆమెకు కృతజ్ఞత సూచించు కుండుకడే తరుణం. అన్ని విధాలుగానూ కలిసినవచ్చింది అవకాశం. వండుగకు చీరపెట్టినట్లుగా, గతంలో ఆమె చేసిన మేలుకీ కొంతవరకైనా కృతజ్ఞత తెలుపుకున్నట్లుగా అవుతుంది.

నీరజ . . తను . . అక్కయ్య . .

ఈ త్రిభుజం ఎల్లాండి ఉదయం ఎలాగూ చెదిరి పోతుంది. రేపు ఒక్కరోజు. . . కాని — ఎలా ఎదుర్కోవడం ఆ రేపు?

"కాళ్ళ కడుక్కుని బోజనానికి రా తమ్ముడా!"

అతని మనసులోని ఆలోచనల కావట్టువేసిన అక్కయ్య పిలుపు విని శ్యామసుందర్ లేచి వెళ్ళాడు.

'అతి చిన్న విషయాన్ని తను అనవరంగా అత్యధిక

ప్రాధాన్యం యిచ్చి ఆలోచిస్తున్నావా? అనిపించింది దొక్కసారి, కాని ఎంత సరిపెట్టుకోజూచివా ... అతని మమస్య క్షణక్షణానికి అంతులేనట్లు పెరుగుతూ అతని మెదడుని పూర్తిగా ఆక్రమించుకోసింది.

భోజనం చేస్తున్నంతసేపూ అతను అక్కయ్య ముఖంలోకి కానీ, నీరజ ముఖంలోకి కానీ చూడకుండానే తప్పించుకున్నాడు.

కిటికీలోంచి ఆకాశంలో తారకలు మిలమిలా మెరుస్తూ కనిపిస్తున్నాయి.

శ్యామసుందర్ కి నీరజ కళ్ళ గుర్తుకు వచ్చాయి. ఆమెకు దగ్గరగా జరిగి... "ని... ర... జ..." అంటూ మెల్లిగా పీరిచాడు.

ఆమె అతని వంక చూసింది. "ఏమిటాలోచిస్తున్నావ్?" "ఆ నీలం చీరలో నేనెంత అందంగా ఉంటానా అని!"

షేక్ తగిలినట్లు ఆమెకు మళ్ళీ దూరంగా జరిగి చాలా భావాల నిండిన కళ్ళతో ఆమెవంక చూసేడు. కాని, బెడ్ లైట్ మసక వెలుతురులో... తన ఉపాల సాంద్రతలో... ఆమె అతని కన్నులలోని భావాలను కొంచెం కూడా గ్రహించలేకపోయింది.

అడవాళ్ళకి కొత్త చీరలకి అవినాభావ సంబంధం. నీరజ, అక్కయ్య ఇద్దరూ అడవాళ్ళు. అతనికి నవ్వురాలేదు. జాలివేసింది.

రేపటి నీరజ ప్రవర్తనకి చాలా ప్రాముఖ్యం ఉంది. ఆమె మనస్సుల్నిగా సహకరించకపోతే దీపివలి ఆనందంగా గడవదు. అక్కయ్య దృష్టికి తను — నీరజ మధ్య ఏ కొంచెం దూరం తోచివా — ఆమె తమను చూసి జాలిపడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. వద్దు వద్దు... తమ కొత్త కాపురం జాలిపడవలసినంత స్థాయికి దిగజారకూడదు. ఎలాగయినా నీరజకు నచ్చజెప్పాలనుకుంటూ అతను నీరజ వంక చూసేడు. మంచుతో తడిసిన మందారంలా ముకుళించుకుని నిద్రపోతూంది.

"నీరజా... పీరిచాడు మెల్లిగా. ఆమెలో కొంచెమైనా చలనం కలిగించలేదా పీలుపు.

"నీరజ నిద్ర నటిస్తూందా?" అనిపించిందతనికి. ఆలా అయితే ఆమెను నిద్రలేపడమూ, తను చెప్పదలచుకున్న విషయాలు చెప్పడమూ — అన్నీ వ్యర్థమైతే — ఆమె ననవసరంగా రెచ్చగొట్టినట్లువుతుంది. ఆ చీర తనకు కాదని తెలిస్తే నీరజ భరించలేడు. ఆ విషయం ఆమెకు చెప్పి పరిస్థితిని విషమింపజేసుకోవడంకంటే రేపటివరకూ మూసంగానే ఉండటం మంచిదన్న నిశ్చయానికి వచ్చేశాడతను.

"స్ట్రీక్... ఎనిమిది దాటిపోతూంది... రేపటి..." అతను కళ్ళు తెరిచేసరికే బ్రహ్మ — పేన్నూ టేబిలమీద పెట్టి వెళ్ళిపోయింది నీరజ. అతని కళ్ళకి మొదలు కనిపించింది టేబుల్ మీది చీర మడత! వెండి తీగలవంటి బోర్డర్లతో ఆకాశం లాంటి పీచిర.

చూడలేనట్లు వెంటనే అతను బాత్ రూముకి వడిచాడు.

కొత్త ప్రాక్ తోడుకున్న శ్యామా గుడ్ మార్నింగ్ చెప్పింది.

పళ్ళతోముకుంటూ నీరజవంక చూశాడు శ్యామసుందర్.

లేయిండలో నిలుచుని శిరోజా లాగుకుంటున్న దామె రోజూకంటే వెయ్యిరెట్లు అందంగా కనిపిస్తూ. అతను స్థానంచేసి వచ్చేసరికి కూడా ఆమె అలాగే నిలుచుంది.

ఆమె చెక్కిళ్ళమీద పడుతున్న సూర్యకిరణాలు ఆ సునుపుతనాని కీర్త్యవడి తమ మెరుపునికూడా ఆమె చెక్కిళ్ళపైనే వదిలేసి ఈర్ష్యగా జారిపోతున్నాయి. ఈ క్షణాలలో... నీరజ... ఆ నీలిచీర కూడా కట్టుకుంటే... అతని మనస్సులో మదురమైన ఊహలు ఉదయించాయి.

ఒక్కసారి నీరజ ఏకాంతంలో కావాలనిపించింది. కాని అంతలోనే తను ఉంటున్న క్వార్టర్స్ విషయం గుర్తుకువచ్చి తన తీయని ఉపాలను బలీయంగా చెరుపుకునేందుకు ప్రయత్నించసాగాడు.

కిచెనూ, డ్రాయింగ్ రూమ్ నూ కాక మరొక చిన్న గది. ఇవీ తన ఇల్లు. మూడు గదులూ ఒకే వరసలో ఉండటంవల్ల ఇంట్లో అక్కయ్య ఉండగా పగలు పూట తమకు ఏకాంతం లభించటం అతికష్టం. ఒకవేళ తను త్వరపడి, కాంతులీనుతున్న నీరజ ముస్సని చెక్కిళ్ళపై ప్రేమగా ఏమయినా చేస్తే — ఇద్దరూ అక్కయ్యకుంటే పడకా మానరూ, ఆమె తమనిచూసి నవ్వుకా మానరు.

"లోపలకు వదండి... టిఫిన్ తీసుకుందా..." నీరజ మాటలు విని అతను ముందు గదిలోకి వచ్చాడు.

టేబుల్ కి మూడువైపుల కుర్చీలు. టేబుల్ మీద మూడుపక్కల టిఫిన్ స్టేట్లు మంచినీళ్ళా అమర్చబడి ఉన్నాయి.

కొద్ది నిమిషాలలో నీరజా శారదాకూడా వచ్చి అతని కలూ ఇలూ కూర్చున్నారు. టేబుల్ పై ఒక మూలగా ఆ చీర, నీలిచీర!

టీ తీసుకున్నాక మెల్లిగా అన్నాడు శ్యామసుందర్. "కొత్త బట్టలు కట్టుకునేది ఇప్పుడేగా?"

"ఉహూ... ఇప్పుడు పనులు పెట్టి, దీపాలు పెట్టేక కట్టుకుంటే ఆ వెలుగులో బాగుంటుంది" సమాధాన మిచ్చింది శారద.

అదే క్షణంలో నీరజ ఏదో అనబోయి కూడా వదిలను చూసి మానేసింది.

అతను గుండెలనిండా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. పరిష్కాక్షణాల వాయిదా వడ్డాయని క్షణికంగా సంతోషించినా ఆ క్షణాలెప్పుడైనా ఎదుర్కోక తప్పని మరుక్షణమే గుర్తుకు వచ్చేసరికి అతని ఆనందం మలుమాయమై మళ్ళీ అశాంతే ఆవరించుకుంది. పడబోయే పిడుగుకోసం ఘడియలు లెక్కించడం అలి బాదాకరమని అతనికి తెలిసిండా క్షణాలలో.

ఎక్కడినుంచో పరుగెత్తుకువచ్చి శ్యామా అతని ఒడిలో వాలడంతో అతను మళ్ళీ ఊపిలోకనించి వాస్తవంలోకి రావలసివచ్చింది.

"రై లాబళ్ళు చూపించవూ మామయ్యా?" గోమూగా అడిగింది శ్యామా అతని చేయిపట్టుకుని లాగుతూ. శారదా నీరజం సాన్నిధ్యం నుంచి తప్పించుకుందుకే ఎదురుచూస్తున్న శ్యామసుందర్ ఆ అవకాశం వినియోగించుకోవాలని — "నేనూ శ్యామా ఆలా స్టేషనీకి వెళ్ళివస్తాం" అంటూ శ్యామాను నడిపించుకు వెళ్ళసాగాడు.

స్లాట్ ఫారం చిర వేపవెట్లు నీడలో సిమెంట్ బెంచుమీద కూర్చున్నాం ఇద్దరూ.

శ్యామా ఏవో యక్క పళ్ళలు వేస్తూంది రైళ్ళను గురించి.

అన్యమనస్కంగా అతను జవాబులు చెబుతున్నాడు. అతని మెదడులోని ఆలోచనలకు మల్లె లైన్లమీది రైళ్ళ వస్తూ పోతూ ఉన్నాయి — రెండు నిమిషాలకు మించి ఏ బండి. ఆగవసరంలేని చిన్న స్టేషన్.

అకస్మాత్తుగా ఒక ఆలోచన వచ్చిందతనికి.

"ఏదో ఒక వేలు పట్టుకో శ్యామా!" అంటూ చూపుడువేలూ, నడిమివేలూ మినహా మిగిలిన వన్నీ ముడిచి చెయ్యి ఆమె ముందుకి చాచేడు.

మామయ్య ముఖంలోకి ఓసారి చూసి, రెండు వేళ్ళనూ పరిశీలించి ఉంగరం మెరుస్తున్న చూపుడు వేలిని పట్టుకుంది శ్యామా. "గుడ్ —" అంటూ

లాభసద్దాలు
న్యాయరహితమైన లాభం
కంటే నష్టమే ఆశించు; సప్తం
ఒకసారి విచారాన్ని కలిగిస్తుంది;
రెండవది శాశ్వతంగా విచారాన్ని
ఆందిస్తుంది.

శ్యామాను దగ్గరగా తీసుకుని అతను గట్టిగా ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. విజేతలా గలగల నవ్వింది శ్యామా. ఒక్క నిమిషం పోయాక ఏదో అనుమానం వచ్చినట్లు "ఈవేలే ఎందుకు పట్టుకున్నావు?" అంటూ ప్రశ్నించాడతను కుతూహలంగా.

"చిన్నదిగా... అందుకని..."

ఆమె సమాధానంలో అతనికేదో జీవన్మయం గోచరించినట్లుంది. ఆ క్షణంలో అతని కన్నులు కాంతివంతా లయ్యాయి.

మళ్ళీ ఆలోచనలు...

శ్యామా నిర్ణయం నీరజకుమూలంగా ఉంది. కాని, తను అక్కయ్యపట్ల నెరవేర్చవలసిన విధిని విస్మరించడం న్యాయమేనా?

"ఇంటికి పోదాం మామయ్యా... ఆకలొతుంది."

శ్యామా మాటలు విని అతను లేచాడు. ఒక్కసారి స్లాట్ ఫారం కలయజూసి మెల్లిగా శ్యామా వేలు పట్టుకుని నడిపించసాగాడు. తనలో తనకే అనిపించింది — "నేను చాలా అనవసరంగా ఆలోచిస్తున్నా ఆ చీర గురించి" అని. చిన్నప్పటినుంచి అందరూ అనేమాటే "తనెక్కువగా ఆలోచిస్తాడతి చిన్న విషయాల గురించి కూడా" అని. ఇప్పుడా మాటలు నిజమే అని తనే రుజువు చేసుకుంటున్నాడు. తను చేసిన

“నేను నిజాలు చెప్పడమూ, మీరు వినడమూ — అంత అగత్యం రాకూడదు.

దీపావళికి అమ్మా నాన్నా మనని పిలిచారు. మీకు సెలవులేదని మనం వెళ్లలేదు. రేపు నేను వెలితే ఏం? మీతో గడువవలసిన పండుగ ఇక్కడే గడిచిందిగా చాలా ఆనందంగా?”

ఆమె చివరి మాటలోని వ్యంగ్యం కొరడా తివరలా చెళ్లన తగిలించి అతనికీ. అయినా మెల్లిగా సర్దుకుని— “గ్రహించాను నీరజా, నీకు చాలా కోపం వచ్చింది. నేను నేరమే చేశాను” అన్నాడు తను తప్పనిసరి పరిస్థితిలో ఆమెకు కోపకారణం అయ్యానని సంజాయిషీ యిచ్చుకుంటున్నట్లు.

అంటే తెలిసే మీరా నేరం చేశారన్నమాట!”

“అంగీకరిస్తాను నీరజా! నేను గత్యంతరం లేకనే అలా చెయ్యవలసి వచ్చింది. స్టీజీ, యీ ఒక్కసారి... క్షమించవూ?” ముద్దాయి స్టానల్లో నిలిచినట్లు ప్రారేయపూర్వకంగా చూసేడతను నీరజవంక.

ఆమె ఏమాత్రమూ కరుగకుండా “ఈ క్షణాల్లో... మిమ్మల్ని క్షమించడం ... నాతరంకాదు...” అంది స్థిరమైన కంఠంతో. కాని, ఆమె కళ్ళలోమాత్రం...

“నీరజా!” తనామె కళ్ళ తుడవాలని ప్రయత్నించి విఫలదయ్యాడు.

ఆమె దూరంగా వెళ్లిపోయి నిలుచుంది.

పరిస్థితి చేజారి పోతున్నట్లు గ్రహించి — “ఒక చీరకోసం నువ్విత బాధపడతావని ఊహించలేదు...” అనరాధిలా అన్నాడు తను.

“ఆ చీరలో నేను కోరుకున్నది అందమూనాణ్యమూ కాదు. మీ దృష్టిలో నా స్థానం ఆ చీర ద్వారా తెలుసుకోవాలనుకుని, దానికి చాలా విలవలాపాదించుకుని ఆత్రతగా మీ నిర్ణయంకోసం చూసేను.

ఇప్పుళ్లా నేను మీ గురించి, మీ మనసులో నా స్థానం గురించి భ్రమలలోనే గడిపానని నిరూపించింది మీ నిర్ణయం. నిజం ఇంత చేదుగా ఉంటుందని, మీరింత చేదుగా మార్పుతారని కలలో కూడా ఊహించని నాకు తీవ్రమైన ఆశాభంగం కలిగింది. అందుకే ఇప్పుడు నేను చాలా పశ్చాత్తాప పడుతున్నాను.”

“సారీ, నీరజా. ఈ విషయంలో నా అపరాధం చాలా తక్కువ. ఇంటికి వచ్చిన అక్కయ్యను గౌరవించాలన్న ఉద్దేశంతో — మన నడుమ చాలా సామీప్యాన్ని ఊహించుకుని, నువ్వు నన్నర్థం చేసుకోవలసిన దైర్ఘ్యంతో ఆ చీరను అక్కయ్యకిచ్చాను. అక్కయ్య పట్ల నా విధి తెలిసి కూడా నువ్వు నన్నపార్థం చేసుకున్నావు.” అంటూ ఆమెముందు తన హృదయాన్ని విప్పి పరిచేడు.

ఆమె కొంచెమై నా శాంతించలేదు సరికదా మరింత ఉగ్రురాలై ... “అవును. మీకు అక్కయ్యతో ఉన్న అనుబంధపు విలవలముందు నాపై ఉన్న అనురాగపు విలవలు చాలా తక్కువ. ఆమెపట్ల ప్రదర్శించవలసిన కృతజ్ఞతా గౌరవాలతో సరిపోల్చితే నాపై చూపవలసిన ప్రేమ చాలా అల్పం. ఇదేగా మీ ఉద్దేశం? నేను చాలా మోసపోయాను. వివాహం అయ్యాక స్త్రీ తన సర్వస్వాన్ని భర్తకి అంకితం చేసుకుంటుంది కానీ అతను మాత్రం... దుర్మార్గంగా...”

“నీరజా!” ఆమె మాటలను వినలేకపోయాడు

సంబరం

ఫోటో — ఎన్. రామకృష్ణ (మయూరం)

తను.

“మీ మాటలు విని మోసపోయేటంత అమాయకత్వమూ మంచితనమూ కొన్ని నిమిషాల క్రిందట మీరే నాలో అంతం చేసేశారు.

భార్యభర్తల అనుబంధంకంటే సోదరీ సోదరుల సంబంధమే అధికమని మీరు భావించినప్పుడు — భార్య ఇష్టానిష్టాల్లకంటే బంధువుల గౌరవ మర్యాదలే మీకతి ప్రధానమని తోచినప్పుడు, నే నిక్కడ ఉండటానికీ, ఉండకపోవటానికీ ఆత్మీ వ్యత్యాసం ఉండదు.

ఈ చీర నీకీనమే నీరజా అని మీరు మొదట ప్రేమతో నాకిస్తే నేను కోరుకున్న విలవలు అభించాయన్న తృప్తితో దాన్నెలాగూ వదినకే ఇచ్చి ఉండేదాన్ని. కాని, మీరలా చెయ్యలేదు. మన అనురాగాలూ, దాంపత్యమూ బలహీనమైనవని రుజువుచేశారు. నా కలలను సమూలంగా నాశనం కావించారు.

నన్ను వెళ్లనివ్వండి. మీగురించి, మీ హృదయంలో నాపై ఉన్న మీ ప్రేమగురించి ఊహించుకున్న ఔన్నత్యాలు చెదరిపోయాక మీ సన్నిధిలో నేను హృదయపూర్వకంగా గడవలేను.

ఎన్ని లోపాలున్నా దాంపత్య బంధం నేను తెంచుకోలేను. తాత్కాలికంగా దూరమైతే మనుషుల విలవలు తెలిసినస్తాయేమో!

కొన్నాళ్ళ మీనుంచి దూరంగా ఉంటే మళ్ళీ మీగురించి ఏవేవో ఊహారూపాలు నిర్మించుకుని—

తిరిగి వచ్చాక మళ్ళీ మీరు వాటిని భగ్గుంచేసి చేదు నిజాలు తెలియజేసినవరకూ కొన్నాళ్లయినా మీతో ఉండగలుగుతాను.”

తను నిర్విణ్ణుడై చూస్తూ మిగిలిపోయాడు.

నీరజ పెట్టెలో బట్టలు సర్దుకుంటూంది.

ఎంత తీవ్రమైన నిర్ణయానికి వచ్చింది నీరజ! ముప్పై రూపాయలు విలవచేసే చీరకు అమ్మాల్యమైన దాంపత్యపు విలవల నాసాదించి...

ఇలా జరుగుతుందని, నీరజ ఇలా ఆలోచించిందని ఏమాత్రం తెలిసినా ముందుగానే జాగ్రత్తపడేవాడుతను. ఇప్పుడు తను చేయగలిగేదేముంది, చేజారిప క్షణాల విలవలను గుర్తించి పశ్చాత్తాప పడటంకంటే?

అటువంటి చీరేకాదు — ఆఖరికా చీరే అక్కయ్యనించి తీసుకుని ఇచ్చినా నీరజ మనస్సు మార్చుకోదు... ప్రయాణం ఆపుకోదు.

ఇది నూటికి నూరుపాళ్ళ నిజం.

రెండురోజులుగా నీరజా, తనూ, శారదక్కయ్యా, శ్యామా.

రేపు ఉదయానికి తనూ నీరజా.

రేపు సాయంత్రానికి... తను... భరించలేని ఒంటరితనంలో.

తుళ్ళిపడి కన్నులు తెరిచాడు.

మంచాని కఠినమీపంగా నిల్చుని టాయ్ గవ్ పేల్చింది శ్యామా.

కళ్ళ నులుముకుని చూశాడు శ్యామసుందర్. ఇంతవరకూ జరిగింది నిజంకాదు. కల!

వేయి కొండల భారం ఒక్కసారి గుండెల మీదనించి తొలగినట్లయింది. కాని — కలలోని నీరజకూ— వాస్తవంలో నీరజకూ పోలికలు స్ఫురించి ఆ కల నిజంగా మారిపోవడానికి అవకాశం లేకపోలేదనుకున్నాడు, నీరజ మనస్తత్వం నెమరువేసుకుంటూ.

నిద్రపోయే ముందు స్థిరపడిపోయిందనుకున్న మనస్సు మళ్ళీ ఉయ్యాల లూగిపోగింది. ఏ సమస్యను పరిష్కరించగలిగాడనుకున్నాడో అది మళ్ళీ ఘనీభవించి పోగింది. ఈసారి తన మెదడుని ఆయస్కీంతలా తన వంక ఆకర్షించుకుంటూంది నీరజ.

అతను లేచి ముఖం కడుక్కుని వరండాలోకివచ్చాడు. చీకటికోసం దీపాలెదురుచూస్తున్నాయి. దీపాల ప్రతిభ చీకట్లలోనే.

లోపల మట్టి ప్రమిదలలో నూనెపోసి, వత్తులు వేసి సిద్ధంచేస్తూంది అక్కయ్య. ఒక్కొక్కటి బహు జాగ్రత్తగా తెచ్చి నీరజ కందిస్తూంది శ్యామా.

ఇంటిముందు వలయాకృతిలో ప్రమిదలమధ్య తూంది నీరజ.

ఎవరో వచ్చి తీసి పంచి వెళ్ళారు. ఊరించి ఊరించి వచ్చిన చీకట్లు దట్టమవు తూంటే నీరజ వెలిగిస్తున్న దీపాలు మరింత ప్రతి భాసుమానా లోతున్నాయి.

ఎవరో ఎదురుగా వెలిగించిన భూవక్రం గిర్రున తిరుగుతూ పువ్వులు విరజిమ్మింది. దీపాలమధ్య కాంతి పుంజాల మధ్య, ప్రతిమలా, సాలభంజికలా నీరజ.

ఆ నీలిచీరకూడా కట్టుకుంటే నీరజ సౌందర్యం నిరుపమానంగా శోభిస్తుంది.

ఒక్కసారి తన ఆదర్శాలనే సిద్ధాంతాలనూ వదిలేసి మరొక చీర తేవడానికి ప్రయత్నిస్తే? మెదడు అతన్ని నిలదీసింది.

ఎందరో మహానుభావులు ఆదర్శాలకోసం, సిద్ధాం తాలకోసం ప్రాణాలర్పించారు. వారిముందు తనూ తన సమస్య ఏమాత్రం? చిన్న నియమాన్ని కాపాడు కోలేని తన జీవితంలో ఏం సాధించగలడు?

అతనాపోయాడు. రాటోయే విషమక్షణాల నెదుర్కొందుకు ధైర్యాన్ని కూడగట్టుకోసాగేడు.

ప్రతి నిమిషమూ గంటలా గడుస్తూంది.

లోపలనుంచి శారద వచ్చి దీపాలనూ, దీపాల మధ్య నీరజనూ చూస్తూ, “ఇప్పుడు కొత్తచీర కట్టుకుంటే బాగుంటుంది” అంది.

అతని వివరి ఆశాకిరణం కూడా ఆరిపోయింది. తన చేతులతో ఆ చీరను ఇవ్వనవసరం భయండా వాళ్ళిద్దరూ ఏ నిర్ణయానికొందా వచ్చి ఉండడా అని ఆశపడ్డాడు. కాని, పరిష్కాపత్రం అందుకోబోతున్న విద్యార్థిలా తడబడుతున్న అడుగులతో గదిలోకి నడవక తప్పలేదు.

చాలా గంభీరత్వం ప్రదర్శించాలని లోలోన తాప త్రయపడుతూ ఆ చీర మడతను చేతుల్లోకి తీసుకుని భయంగా చూసేడు. అతని చేతులు కొద్దిగా కంపి స్తూండటంవల్ల చీర మడత కొంచెం చలిస్తూంది.

ఈ నీలిచీర, నీరజ కట్టుకుంటే అందాలు తెచ్చు కుంటుంది.

ఈ నీలిచీరే, శారదక్కయ్య కట్టుకుంటే ఆమె

కందమిస్తుంది.

ఒక్కసారి అతను తలెత్తిచూశాడు.

అక్కయ్య... నీరజ... ఇద్దరూ కుర్చీలలో దగ్గరగా కూర్చున్నారు.

ఒక్కక్షణం — సంకోచించాడతను.

ఆ ఇద్దరిలోనూ ఒకరికే ఈ చీర.

అర్థాంగి నీరజ... అక్కయ్య శారద.

తన వ్యాధయంలో హృదయం నీరజ.

తన జీవితాన్ని ఉద్దరించిన శారదక్కయ్య.

అతనికి చాలా ఆత్రతగా ఉందని ఆ ఇద్దరికీ తెలియదు. వాళ్ళు చాలా ఆత్రతగా ఎదురుచూస్తున్నారని అతనికి తెలియదు.

కల. . . కలలో నీరజ . . .

తన జీవితం దాని వెనక అక్కయ్య చేయూత.

“త్యరగా రండి, మలాబులు కాల్యుకోవాలి.” గట్టిగా కేకవేసింది శ్యామా బయటనుంచి. అతను కొంచెం ముందుకు వంగేడు. అతని చేతులలోంచి చిత్రంగా జారింది చీర మడత ... దాన్ని ఏ చేతులందుకున్నాయో అతనూ చూడలేదు.

లక్ష నేరాలు చేసి శిక్ష కెదురుచూస్తున్నట్లు తల దించేసుకునే కూర్చున్నాడు.

చీర రెపరెపలుమాత్రం, ఒక రక్కడినుంచి లోప లకు వెళ్ళారని చూచించాయి.

ఉద్దేశం

క్షణికోద్రి క్షతసు ఆ దు పు లో పెట్టుకో గలిగినవాడు ఒక రోజు విచారాన్ని నివారించగలుగుతాడు.

— డైరెక్టర్ ఎ.కె.వెంకటేశ్వర్

వర్ణనాతీతమైన క్షణాలు కొద్దిగా గడిచాయి.

ఇంకా అతను తలెత్తి చూడగలిగే ధైర్యమూ శక్తి కూడదీసుకోలేక అలాగే స్థాణువుకి మళ్ళీ కుప్పీకంటుకుపోయాడు.

తన సమస్య ఇంత క్రూరంగా అంతమవుతుందని తెలిస్తే... తను...

అలోచనలు భరించలేక అతను తలఎత్తి చూసేడు.

ఆ కళ్ళల్లో తన కృతజ్ఞతకు ఫలితం కనిపిస్తూం దనిపించింది.

అక్కయ్య ఇనవంకే చూస్తూంది, అతి పరిశీలనగా, ఆమెకు తను వేసిన అన్యాయమూ అగౌరవమూ భూతాల్లో అర్పించి కనబడసాగేయి కళ్ళముందు. భరించ లేని మూనాన్ని భగ్నంచేయడానికి కూడా ఓపికలేనట్లు — “నన్ను మన్నించు...” అని గొణిగా డెలాగ్.

ఆమె నిశ్చల్లంగా ఉండిపోయింది పరిశీలిస్తున్నట్లు చూస్తూ.

“నేను . . . సారపాటే . . . చేశాను... క్షమించు” ఒక్కసారి కొంచెం చలించి ఆమె చిరునవ్వునవ్వుతూ ...

“నువ్వు జయించావు తమ్ముడా. అభినందనలు....” అంది.

తన భార్యలోత ఎత్తిపొడుస్తున్న అక్కయ్య వంక చూడలేనట్లు తలదించుకున్నాడు శ్యామసుందర్.

ఇంకా అతన్ని బాధించడం ఇష్టంలేనట్లు —

“శ్యామా! నీ పరిస్థితి నాకు తెలుసు. వచ్చు నమ్ము... నిజంగా నీ నిర్ణయం చాలా ముంజవంగా ఉంది.” అంది శారద.

“నీ మనసు చాలా విశాంతుం నాకు తెలుసక్కా కాని. . . నీరజ. . .”

తను ఊహించినట్లు నీరజ ఆ చీరను అక్కయ్య కివ్వకపోవడంలో ఆమెమీద, ఆమె ఆచార్యులకర్పణ మీద అతనికి కొంచెం కోపం వచ్చింది.

“నాకు చాలా విషయాలు తెలిశాయి శ్యామా! నీ నిస్సహాయస్థితి... నీరజ మతమూ అట్టి గ్రహించి కూడా విన్నోపాతి చిట్టింపాలి చీరకై నేనూ ఆత్మడుట్టే వలించాను. మే వెట్టిన పరీక్షలో నువ్వు గెలిచావు. . .”

అర్థంకానట్లు చూసేడు శ్యామసుందర్. శారద ఏదో చెప్పబోయి ఆ క్షణంలోనే కొత్త చీర కట్టుకున్న నీరజ గుమ్మంవరకూ వచ్చి ఆపోయింది.

“కట్టుకున్న ఆదాని మునుం విద్యక్ష్యం చేసి మరొకరిని గౌరవించడం చాలా వ్యాయమని నా ఉద్దేశం. ఇవాళ దీపాళి. మీ మనస్సులో తొలి దీపాళి. నీకు నీరజ ఆపదం—మీకు నీ పంపిణం. నీటికంటే మరొకటి ప్రాధాన్య మాయాదదివాలి.”

“అక్కా!”

“అవి నా కావచ్చు తొలి రోజున ఆ రోజులలో నా భావాలూ కోరికలూ విడిచిపెట్టిన ముసరంలేదు మీకూ తెలుసు కనుక. ప్రేమ నా ప్రాణంలో పడి పోకుండా ఉండాలి చాలా తప్పకను మదతూ నా మనసుని చిత్రపథ చేసింది అక్కయ్య. ఆరికి మళ్ళీ పూలు తెచ్చినా అవి మోహనాని నా కంఠాలని అంక్షలు ఏదీలేదు. అమ్మీ అవి పక్కాపట్టి అపరి మితంగా అమ్మీయకుని రోజు ముసలయ్యేదాన్ని. మా ఇరువురిమధ్య అడ్డుకోడా మునుం అవిద చేసి ప్రయత్నాల నేమాత్రమూ తియబోయేదాన్ని. ఆ బాధలన్నీ మరిచిపోతే మే

తమ్ముడా! పిల్లల, పెద్దల మధ్య బంధాలను కాపాడగలరు. కానీ పిల్లల ప్రకృతికూ అయినా దాంపత్యం ఒకరికోసం అడ్డు పడక సాగలి.

అప్పుడే ఆ మాధుర్యం చీరాలకు మధురంగా నిలుస్తుంది. మీ దాంపత్య చీరలూ చూడవచ్చు అడ్డు నిలవగలిగి పరిస్థితి చూచా కుంటుంది.

నీరజ! . . . ఈ మాటలు తమ్ముడికే కాదు. నీక్కూడా!” నవ్వింది శారద.

కొత్తచీరలో నీరజ, కోటి చీర కాంతి కళ్ళల్లో నింపుకున్న నీరజ—ఆమె క్షమించుం చేయబోయింది. కాని శారద ఆమె చేతులను పట్టకుం — “సారపాటు చేయకు ... ముందు మా తమ్ముడు తరవాత నాకు.” అని శ్యామసుందర్ వంక తిరిగి — “తమ్ముడా.... నీరజ నమస్కరిస్తుంది. బయటా చువ్వేం బహును తిప్పావో!” అంది.

శ్యామసుందర్ కూడా పిల్ల చూపియాడు నీరజ తోపాటు.

“కొత్త దంపతుల మధ్య అడ్డునిలవడం నాకూ మంచిది కాదు. మిమ్మల్ని విశాంకంగా వదిలి నేను శ్యామాదగ్గరకు పోతాను.”

ముసీముసినవ్వులు నవ్వుతూ గదిదాట వెళుతున్న శారద తలుపులు దగ్గరగా లాగి మరీ వెళ్లిపోయింది. ★